

Privé-informatie op gadgets simpel af te tappen

Beveiliging smartphone, pc en iPad een lachertje

Het was tot gisteren simpel om de voicemail van ministers af te luisteren. Logisch dat dit kon gebeuren, zeggen beveiligingsexperts, want de risico's worden laag ingeschat. 'Soms letten mensen op het werk wel goed op, maar zetten ze hun thuiscomputer wagenwijd open.'

ELLEN DEN HOLLANDER

ALMERE • Met de beveiliging van iPad, smartphone en computers is het bedroevend gesteld, weten veiligheidsexperts. Gebruikers en bedrijven lopen kans te worden misbruikt door criminelen doordat ze, als het om privacygevoelige informatie gaat, de deur openzetten voor kwaadwillenden.

„Het bewustzijn is heel laag als het gaat om de gevaren,” zegt Robert-Jan Mora, senior onderzoeker bij Hoffmann Bedrijfsrecherche. „We hebben wel eens een bedrijf onder de loep genomen en geprobeerd schadelijke software, malware, te installeren,” vertelt Mora. „Dat lukte gewoon. Het blijkt gemakkelijk mensen in het ootje te nemen. Ik bespeur dat er weinig aandacht is voor de risicoanalyse.”

Hoe slordig zelfs ministers zijn met hun telefoon, bleek deze week uit een uitzending van *EenVandaag*. Hun voicemail bleek voor vreemden gemakkelijk te beluisteren, doordat ze de standaardcode voor de voicemail niet hadden veranderd. De politici schrokken zich een hoedje en Vodafone ook. Het bedrijf paste de systemen gisteren razendsnel aan.

'Vodafone-gate' krijgt een vervolg, want de SP wil weten of de staatsveiligheid in gevaar is geweest. De PvdA en de Partij voor de Dieren steunden gisteren de motie van SP'er Ronald van Raak om een spoeddebat over de afgeluisterde berichten te houden.

De volksvertegenwoordigers hadden het kunnen weten. CDA'er Pieter Omtzigt stelt dat hij, evenals zijn 149 collega's, op 9 februari is gewaarschuwd over de gemakkelijke toegang van de voicemail.

„Het was een beetje dom,” oordeelt Bastiaan Bakker, beveiligings-expert van Motiv over het lek bij de overheidsdiensten. Niet alleen de ministers hebben een Vodafone-abonnement, maar ook burgemeesters, Tweede Kamerleden, hoge ambtenaren bij ministeries en De Nederlandsche Bank. „Je vraagt je af in hoeverre de gebruikers duidelijke instructies hebben gekregen over het gebruik van hun telefoon.”

Het begint met bewustzijn, zegt Mora. „In veel gevallen hebben mensen op hun werk wel oog voor veiligheid, maar staat de computer thuis wagenwijd open.” Kinderen surfen naar websites die de computer infecteren. Dankan een pc van een onschuldige onderdeel worden van een crimineel netwerk. Alleen maar doordat in de pc stiekem malware is geïnstalleerd. Mora: „Veel mensen gebruiken onbeveiligde thuisnetwerken waardoor hun privacygevoelige informatie de hele dag door bereikbaar is.”

Wat ook gebeurt: iemand surft naar een onbetrouwbare web-

site omdat hij daartoe wordt aangezet in een mailbericht. Het gaat vaak ongemerkt, bijvoorbeeld met een bericht via Hyves, Facebook of LinkedIn. Mora: „Criminelen zijn erop gebrand je te bewegen tot actie. Daarom moet je heel goed opletten.”

Bedrijven krijgen steeds vaker te maken met - vaak Chinese - hackers: concurrerende bedrijven of criminele ondernemingen die zijn geïnteresseerd in het intellectueel eigendom van het bedrijf. „Als dat bij bedrijven kan,” zegt Mora. „Dan kan het zeker bij de politie, ministeries of opsporingsinstellingen.”

Zwakke plekken bij werknemers zijn nieuwe gadgets als smartphones en iPads, aldus Bakker. „Die apparaten hebben een enorme vlucht genomen terwijl niet altijd goed is nagedacht over de veiligheidsrisico's. Iemand met iets meer dan normale kennis kan de code van een iPhone in zes minuten omzeilen.” Een verraderlijk handigheidje is de mail die binnenloopt op de iPhone. „Het is vrij gemakkelijk om die binnen te halen als je kwaad wilt,” zegt Bakker. „Hoeveel van die apparaten raken niet zoek terwijl ze vol staan met privacygevoelige data. Nu pas wordt nagedacht over de beveiliging van die apparatuur.”

Afluisteren van een gsm-telefoon is niet zo moeilijk meer, zegt ook Mora, sinds de Duitse hoogleraar Karsten Nohl demonstreerde hoe je dat kunt doen. „Daarvoor zijn hele kits beschikbaar via internet. Je

kunt erop wachten tot iemand bij het huis van premier Rutte gaat staan om zijn gsm af te luisteren.”

Vodafone zegt niet te weten of anderen - behalve de journalisten - de voicemail hebben afgeluisterd. „Als we dat moeten onderzoeken, zijn er obstakels. Je hebt te maken met privacygevoelige informatie.”

Niet waar, zegt Mora. „Er moet ergens zijn geregistreerd vanaf welke telefoon een voicemails-service is gebeld. Ik zou toch willen weten of Rutte is afgeluisterd.”

Voicemail-lek al maanden bekend bij de overheid

DEN HAAG • Dat de voicemailboxen van kabinetsleden, rijksambtenaren, burgemeesters en Tweede Kamerleden simpel te kraken zijn, was al veel langer bekend bij het ministerie van Binnenlandse Zaken. De informatiebeveiligingsdienst van dat ministerie, Govcert, heeft twee maanden geleden al gewaarschuwd voor het beveiligingslek.

De waarschuwing staat op een intranetsite van de overheidsdienst. Onduidelijk is wat er daarna met die waarschuwing is gedaan. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Govcert willen niet op de kwestie ingaan. Vandaag wordt de Tweede Kamer per brief ingelicht over het beveiligingsprobleem. Ook Tweede Kamerleden waren op de hoogte gebracht van het voicemail-lek. Dat gebeurde via een e-mail die dateert van 9 februari.

Tot deze week bleken voicemailberichten bij Vodafone eenvoudig te beluisteren via een vaste telefoonlijn. Voicemailboxen bleken toegankelijk via een standaard-beveiligingscode. Veel politici, burgemeesters en ambtenaren, die allemaal met Vodafone bellen, hadden de code niet eigenhandig aangepast.

Bij andere providers kunnen klanten pas hun voicemail beluisteren nadat zij zelf een code hebben ingesteld. Vodafone heeft inmiddels maatregelen getroffen. De Tweede Kamer wil een speeddebat houden over de kwestie.

Ja Alexander met Mark nog even.
Ik zat erin in een BuZa vergadering

Boven: beeld uit de uitzending van EenVandaag, met citaat uit de voicemail van Alexander Pechtold. Links: minister Uri Rosenthal in de weer met zijn gsm.

FOTO'S AVRO & EVRT-JAN DANIELS